

Obiteljske veze / Shoplifters / Manbiki Kazoku

Žanr: Socijalno-obiteljska drama s elementima krimića

Redatelj i scenarist: Hirokazu Kore-eda

Glumci: Kirin Kiki, Lily Franky, Ando Sakura, Jyo Kairi ,Sasaki Miyu, Matsuoka Mayu

Zemlja: Japan, godina: 2018., trajanje: 121'

Kradljivci koji ukradu naša srca

Ništa nije kakvim se čini i na kraju filma kada se strepnja za protagoniste priče pokaže opravdanom. Možda su najljepše emocionalne veze u našem životu one slučajne. Porodica može zaštiti pojedinca ili mu nanijeti neizlječive rane.

U ovom filmu autor olabavljuje njezine granice, uspostavljene krvnim srodstvom i redefinira bit, aktualizira krizu obitelji, pita se o njezinoj ulozi, smislu, vrijednosti i odgovornosti u suvremenom svijetu koji svojim superpotrošačkim mehanizmima i materijalnim izazovima ne može odgovoriti osnovnim ljudskim potrebama.

Najbjedniji stanovnici tokijskog predgrađa žive na marginama, u crnoj rupi socijalne ugroženosti i kao takvi ne mogu uspjeti u hiperkompetitivnom japanskom društvu, ignoriraju društvena pravila i institucije, žive prema vlastitom labavom moralnom kodu. Ovaj gorko-dirljivi film progovara o društvenim bolestima današnjice - zlostavljanju djece, trgovini seksom, siromaštvu, prevarama sistema, ali nije riječ o kritici, nego empatiji. Jer, sve te velike teme daleke su izvanfilmske refleksije na njegovu osnovu motivaciju, a to je – kako biti zajedno. Humana priča o ekscentričnoj porodici, u kojoj se krade radi preživljavanja, satkana je od vrlo finog tkiva.

U sićušnoj straćari ležerno živi njih petero, a potom šestero, u harmoniji i dostojanstvu. Tu se sladostrasno srču skliski rezanci i naginju posude s umakom da se ništa od hrane ne izgubi, šali se i zadirkuje - bilo djevojčicu zbog prvog izgubljenog zuba, bilo odrasli par koji se zabavlja zbog nenadano probuđenog libida. Ukućani se u svom improviziranom kućanstvu bez privatnosti vole i paze, razmjenjuju iskustva i nježnosti, ne žale se niti zabrinjavaju zbog sitnih prijestupa i budućnosti. Otac i majka obavljaju teške i nesigurne poslove, sveznajuća baka dobiva penziju i iznuđuje

gotovinu od bogatog pastorka, dječak i djevojčica sinhronizirano kradu po trgovinama, mlada djevojka je seksualna radnica...

Zavlače nam se pod kožu krupni planovi jednog po jednog protagonista s kojim nas upoznaje režiser nastojeći kamerom obuhvatiti u ravnini očiju likove koji sjede zbijeni na malom prostoru, lica koja govore mimikom i kada ništa ne kažu. Sretnu obitelj koja gleda vatromet snimit će iz ptičje perspektive i to rijetko, ali znakovito uzdizanje kamere prema nebu, obilježava simbolički iskorak iz bezbojnog, beživotnog predgrađa. Nепrozирна, kontroverzna, neodoljiva dječja lica strpljivo i s poštovanjem prati kamera iz donjeg rakursa hvatajući i najsitnije promjene. Začudna je snaga dječakove koncentracije na jezik gesta i efikasnost u krađi, nevjerljivatna je životna prilagodljivost djevojčice koja katkad škubi usta kao da će zaplakati, ali nema suza. Njih oboje u surrogatnoj obitelji, u kojoj nekonvencionalno odrastaju neko vrijeme, nalaze zagrljavaj, samilost, poniznost i nježnost, igraju se i smiju jer smiju biti djeca...

Ipak, u apotekarskim dozama u priču se uvode uznemirujući tonovi i nelagoda zbog slutnje propasti „idile“ koja nema osnova potrajati. Zašto dječak odbija „oca“ zvati ocem, čija je baka majka, je li mlada djevojka uistinu njena unuka? Zašto djevojčici treba novo ime, umjesto da se vrati kući? Zašto svi moraju otići kad baku posjećuje socijalni radnik? Zašto je zakapaju u dvorištu kad umre? Je li dječak namjerno izveo krađu u kojoj će biti ulovljen? Hoće li mlada djevojka u potragu za srećom drugdje, a ne u peep shopu? Je li ženino priznanje partneru iz zatvora da oni nisu dobri za dječaka iskuljenje za njene prošle grijehe?

Film ne idealizira ni siromaštvo ni likove, ali svi oni, osim mraka iz prošlosti, u sadašnjem trenutku imaju ono najbolje - međusobne odnose. Kad pukne mjehurić od sapunice njihove trenutne egzistencije, surova stvarnost raskida tankoćutne niti njihove dobrovoljne vezanosti iz nužde, niti takozvane porodice u kojoj nitko ni s kim nije u krvoj vezi. Djevojčica se vraća tužnoj usamljenosti i nasilju svoje biološke majke zlostavljačice, dječaka šalju u školu, „majku“ i njezinog partnera, jer imaju mnogo više na savjesti od sitnih krađa i prevara, stiže kazna zbog kršenja zakona. Institucije države unose „red“ u kojemu više nitko nije sretan.